

Секція 4
Галушак В.В.
канд. екон. наук, доцент

доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін
Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва та бізнесу
Тернопільського національного економічного університету

ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ

У психологічній науці економічну діяльність слід розглядати як специфічний різновид діяльності, який породжується потребою особистості в економічному благополуччі й характеризується відповідними особливими цілями, мотивами, способами дій та результатом. Відтак підготовка особистості до економічної діяльності виходить за рамки психологічної науки й інтегрує її з суміжними науковими напрямками, такими як економіка, політологія, юриспруденція, педагогіка й ін. Тому метою економічної діяльності особистості є отримання прибутку, що, відповідно, наближує індивіда до його мрій. У свою чергу, результатом економічної діяльності особистості є рівень прибутку, який достатній для задоволення потреб індивіда. А оскільки задоволення потреби породжує нову потребу, то цикл активності замикається на особистості й знову розгортається наступним варіантом діяльності. Адже економічні мотиви спрямовують індивіда до здійснення тих процесів, які задовольняють його фізичні та соціальні потреби [3, с. 67].

Особистість в економічному вимірі являє собою певну сукупність її суб'єктивних можливостей, що проявляються у професійній діяльності та вимірюються у грошовому еквіваленті за одиницю часу. Підприємливість в цьому сенсі властива не тільки керівникам та менеджерам комерційних підприємств, а й кожній окремо взятій людині, якій потрібно у повсякденному житті вирішувати численні завдання, що вимагають елементарних економічних умінь та навичок. Наприклад, влаштуватись на роботу, придбати житло, забезпечити сімейний бюджет й багато інших обов'язків дорослої людини, які пов'язані з необхідністю адекватно оцінити себе, свої можливості та

навколишнє середовище з точки зору затребуваної економічної потреби і вжити відповідні рішення щодо її реалізації [1, с. 40]. Це наближує повсякденне приватне життя особистості з підприємницькою діяльністю, а здатність до прийняття оптимальних економічних рішень та їх реалізації і є психологічною причиною майнового розшарування населення.

Необхідно зазначити, що в економічній діяльності можна виділити й суто психологічні результати, адже така діяльність дає можливість (рис.1):

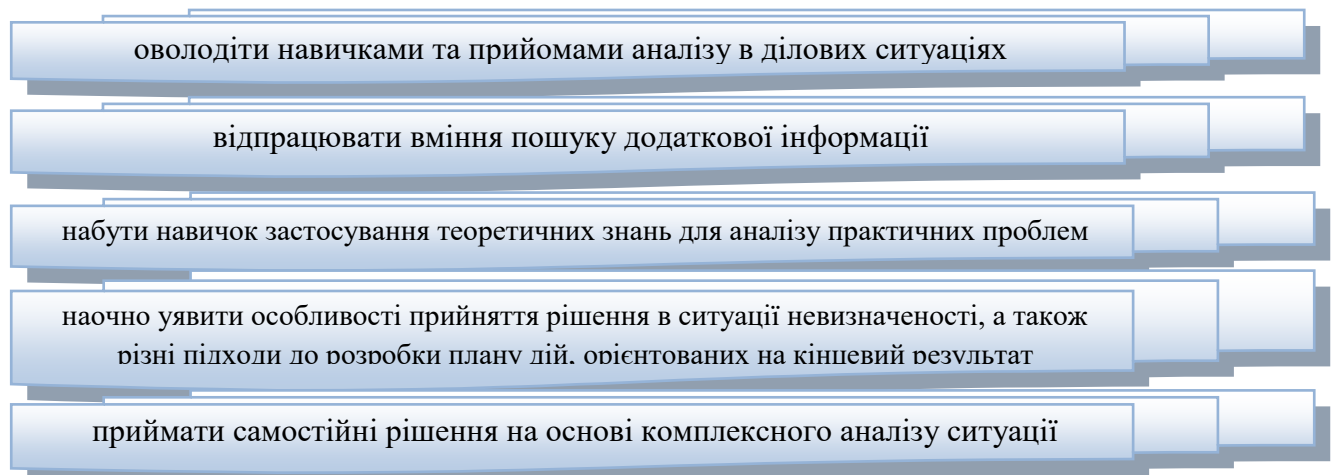

Рис. 1. Основні психологічні результати економічної діяльності

Таким чином, психологічна успішність економічної діяльності особистості визначається здатністю особистості до економічної творчості, вмінням швидко, ґрунтовно та міцно засвоювати способи та прийоми економічної діяльності. Відтак, здатність до успішної економічної діяльності особистості зовні проявляється як підприємливість, що являє собою найважливішу психологічну характеристику особистості [2, с. 24]. Якщо оцінювати особистість за умовною економічною схемою – «витрати-випуск», то підприємливість проявляє себе ззовні в досягненні успіху з мінімальними витратами ресурсів, тобто, часу, трудових зусиль, матеріальних й фінансових витрат.

Однак, здібності безпосередньо не визначають економічну успішність особистості, адже обов'язково враховується її психологічна готовність до економічної самореалізації, яка, відповідно, і характеризується мобілізацією ресурсів суб'єкта економічної діяльності на оперативне або довгострокове

виконання конкретної економічної діяльності чи економічної задачі. Щоб почати реально діяти в задуманому напрямку, необхідно подумки уявити всю картину майбутньої ситуації, пов'язаної з цією діяльністю. Подібне внутрішнє бачення ситуації є тією головною психологічною умовою, яка необхідна для успішного формування психологічної готовності до економічної діяльності [3, с. 71].

Методика формування психологічної готовності до економічної діяльності передбачає реалізацію комплексу психологічних функцій, серед яких (рис.2):

Рис. 2. Основні функції щодо формування психологічної готовності до економічної діяльності

Отже, в результаті комплексної реалізації цих функцій може відбуватися зародження та розвиток психологічної готовності до економічної діяльності в умовах ринкових відносин. А сприяння науковим інструментарієм вдосконалення способу життя людей, матеріальних та духовних складових – головне завдання сучасної психологічної науки, яка зобов'язана внести вагомий внесок у вирішення цієї проблеми.

Список літератури

1. Завьялова Е.К., Посохова С.Т. Психология предпринимательства. Санкт-Петербург: Изд-во С.-Петерб. ун-та, 2004. 296 с.
2. Пачковський Ю. Ф. Психология підприємництва. Київ: Каравела, 2012. 416 с.
3. Підприємництво: психологічні, організаційні та економічні аспекти / С.Д. Максименко та ін. Київ: КНТЕУ, 2012. 720 с.